

[Justitsministeren.]

havde været formand for frihedsrådets kommandoudvalg, foreslog derfor, at politimestrene blev instrueret om at give indberetning på det foreliggende grundlag uden yderligere undersøgelser, og at en fortegnelse over samtlige uopklarede drabshandlinger blev overgivet ham, der derefter kunne udskille de likvideringer, der var udført af modstandsbevægelsen. Disse sager kunne derefter henlægges uden videre undersøgelse ud fra den betragtning, at disse likvideringer som udført af den organiserede modstandsbevægelse måtte betegnes som retmæssige krigshandlinger. Resten af sagerne kunne overgives til normal politimæssig undersøgelse.

På et møde hos daværende justitsminister Busch-Jensen den 18. september 1945, hvori deltog minister Frode Jakobsen, rigspolitichefen, rigsadvokaten og politidirektøren, enedes man om at følge den af det ærede medlem hr. Frode Jakobsen foreslåede fremgangsmåde, og rigspolitichefen udsendte derefter den 24. september 1945 et supplerende cirkulære herom.

I henhold hertil indsendte politiet til det ærede medlem hr. Frode Jakobsens ministerium fortegnelser over i alt 556 uopklarede drab og drabsforsøg, som derefter af dette ministerium blev gjort til genstand for undersøgelse med det formål at få konstateret, hvilke drab der var forøvet af modstandsbevægelsen. Disse undersøgelser blev først afsluttet, efter at ministeriet for særlige anliggender havde overtaget de funktioner, der hidtil havde påhvilet det ærede medlem hr. Frode Jakobsens ministerium, og i løbet af 1946 afgav ministeriet for særlige anliggender til justitsministeriet fortegnelser over 323 likvideringer og likvideringsforsøg, for hvilke modstandsbevægelsen havde ansvaret. Om 132 af de øvrige 233 drabshandlinger kunne ministeriet for særlige anliggender give vejledende oplysninger om, at der forelå drab forøvet af tyskerne, selvmord, vådeskud eller almindelige borgerlige forbrydelser.

Om de resterende 101 tilfælde var der ikke ved den foretagne gennemgang fremkommet nogen oplysninger. Disse 233 drabssager blev derefter overgivet til sædvanlig politimæssig undersøgelse.

Senere er der fremkommet oplysning om yderligere et antal likvideringstilfælde, således at det samlede antal likvideringer foretaget af modstandsbevægelsen andrager ca. 375.

Efter regeringsskiftet i november 1945 blev der af regeringen Knud Kristensen på et ministermøde i januar 1946 truffet bestemmelse om den stilling, denne regering ville tage til likvideringssagerne. Resultatet blev, at man opretholdt den ordning, at likvideringssagerne ikke sorterede under justitsministeriet, men under ministeriet for særlige anliggender, og at alle drabssagerne blev gennemgået af dette ministerium sammen med det ærede medlem hr. Frode Jakobsen. Når ministeriet for særlige anliggender erklærede likvideringer for foretaget under modstandsbevægelsens ansvar, d. v. s. at der havde foreligget en krigshandling, blev denne afgørelse taget til efterretning af justitsministeriet, som derefter meddelte politimyndighederne, at der ikke skulle foretages videre. Derudover blev der truffet den ordning, at en således henlagt sag kunne genoptages af politiet, når der forelagdes nye vægtige oplysninger, der tydede på, at der bag handlingen lå motiver af strafbar karakter, som havde været skjult for modstandsbevægelsen. Hvis det blev konstateret, at et drab ikke havde været tilstrækkelig begrundet i de hensyn, der under besættelsen kunne medføre, at frihedsbevægelsen var nødsaget til at affive personer, der frembød en fare for modstandsarbejdet, skulle ministeren for særlige anliggender attestere dette over for de pågældendes pårørende.

Behandlingen af disse sager blev imidlertid på ny fremdraget i rigsdagen i 1946. Det blev fremhævet, at når man fik begrundede henvendelser om oprejsning fra en likviderets pårørende, var det nødvendigt